

Familie als Bondgenoot

Wat hulpverleners moeten weten over
gezinnen

Client – Familie - Hulpverlener

- De betekenis van een psychiatrische ziekte verschilt voor elk van de drie personen in de triade
- De verschillende betekenissen voegen aan elkaar toe, en maken ieder tot een boeiend mens

Uitgangspunten

- Ervaringskennis doet ertoe
- Wetenschappelijke kennis doet ertoe
- Praktijkkennis doet ertoe

Kennis aanwenden: Familie als Bondgenoot

- Er wordt een thema gekozen (bijvoorbeeld: ‘Wat gebeurt er in een gezin rond het tijdstip, dat de problemen begonnen?’)
- Rond dit thema wordt ervaringskennis en professionele kennis ingebracht
- Het resultaat is een lesmodule, die erop gericht is om hulpverleners te leren hoe beter met gezinnen om te gaan

Rollen van Familieleden

- Kenner van levensgeschiedenissen van client
- Hulpvrager voor je familielid (bij crisis)
- Leraar / adviseur (uitleggen)
- Ondersteuner van andere gezinnen
- Belangenbehartiger
- Ouder, partner, broer, zus, kind van
- Mantelzorger, die zorgt voor..
- Projectmanager voor het leven

Vaak vergeten rol:

Famile heeft ook zelf problemen met de psychiatrische problemen van hun naaste

Waarom samenwerking?

- Familieparticipatie draagt bij aan een betere behandeling van de client (minder recidive, betere kwaliteit van leven)
- Mensen vragen erom
- Naastbetrokkenen hebben ook zelf ondersteuning nodig (psychiatrische problemen voor hen een trauma)

Samenwerking client – familie – hulpverlener 1

- Is geen vaste routine in de hulpverlening
- Bij het zoeken naar oorzaken is jarenlang de familie aangemerkt als schuldige. Gevolg is, dat familieleden vaak buiten de hulp werden gehouden
- Alle aandacht gericht op pathologie. Geen aandacht voor sterke punten van clienten en hun familieleden

Samenwerking

client – familie – hulpverlener 2

- ‘Zie familieleden als sleutel tot een oplossing en niet als oorzaak van de problemen’
- Vooral jonge clienten wonen vaak bij ouders, of zijn op andere manieren aan hen verbonden (concrete banden of ‘invisible loyalties’)

Opbouwen van samenwerking

- Vertrouwen !!!
- Als het klikt: prima. Maar: samenwerking bouw je op
- Respecteer de ervaringen van familieleden, probeer deze te begrijpen
- Probeer de ervaringen van familieleden te zien als normale reacties op een trauma (niet: overbezorgdheid)
- Meerzijdige partijdigheid: begrijp de client, begrijp de familie

Enkele opmerkingen tot slot:

- Samenwerking betekent niet, dat iedereen bij elkaar zit. In een fase van psychose is het vaak beter met ieder apart contact te hebben
- Tolereer niet slechts de aanwezigheid van familieleden, maar laat hen zien, dat ze nodig zijn
- **Samenwerken is ingewikkeld en ook inspirerend!**